

UNGE TALENTER
Forårsprogram 2025

Akademiet for Talentfulde Unge Øst

Årgang 24 & 25

Talentudvikling

Samarbejde, mål og mindset

Ved: Eva Stenby Carlsen

Hvor: Kommer snarest

Hvornår:

Workshop 1: Den 24. april kl. 16:00-19:00 og den 12. maj kl. 16:00-19:00

Workshop 2: Den 26. april kl. 10:00-13:30 og den 3. maj kl. 10:00-13:30

Beskrivelse:

Undervisningen består af to separate, men delvist sammenhængende workshops. I den ene workshop er der fokus på samarbejde og på, hvordan man skaber et High Performance Team. I den anden workshop er der fokus på at opstille og nå mål, både som gruppe og som individ.

Du deltager i begge workshops.

Workshop 1: Kunsten at lave et High Performance Team

Rigtig mange opgaver løses allerbedst i en velfungerende gruppe med forskellige relevante kompetencer og perspektiver. Når gruppen er dygtig til at samarbejde, går arbejdet som en leg, læringen er stor, og resultaterne bliver af høj kvalitet.

Desværre er det ikke altid, at gruppearbejdet føles let, og vi har som mennesker en tendens til at give 'de andre' skylden for, at gruppen ikke er bedre, end den er. Men tænk nu, hvis du selv kan ændre din gruppes samspil og gøre jer til et High Performance Team uden at møde modstand?

På denne workshop får du indsigter og værktøjer til at hjælpe jeres team med hurtigt at komme i gang med det egentlige. Du får hjælp til at øge din bevidsthed om de menneskelige teamdynamikker og, hvad du kan gøre for hurtigst muligt at få etableret et effektivt team, der kender hinanden og hjælpes ad, så I kan lære en masse og aflevere til tiden — til den ønskede kvalitet.

Workshop 2: Kunsten at sætte målbare mål og tro på det

Når vi som team gerne vil præstere, er det vigtigt at være dygtig til at identificere og beskrive de mål, vi går efter.

Når vi har et tydeligt fælles mål, giver det os fælles lyst og motivation til at skabe et resultat sammen.

På denne workshop får du indsigter og værktøjer, så du sammen med dit team kan formulere jeres fælles mål, så I bliver enige om, hvilken kvalitet I går efter, men også tidligt får talt om timing i opgaven, og hvad det kommer til at kræve af arbejdsindsats undervejs fra jer som team og som enkelte individer. Du bliver introduceret til værktøjet SMART-mål (Specifik, Målbart, Accepteret, Realistisk og Tidsafgrænset), ligesom du også kommer til at kende PROJEKT-TREKANTEN (Kvalitet, Tid, Ressourcer).

Du får også inspiration til, hvad du gør, når det er svært at blive enige om målet. Det er vigtigt at lave realistiske mål og at bevare det rigtige mindset undervejs — viljen til at lykkes sammen. De fastsatte mål skal være motiverende, og nogle gange skal de også justeres undervejs. Alt det og mere skal vi se på i denne workshop.

Underviser: Eva Stenby Carlsen er ekspert i gruppeudvikling og samarbejde på tværs. Hun er uddannet mejeriingeniør, projektleder, MBA og Radical Collaboration-træner. Hun har 16 års ledererfaring fra Life Science, og de seneste mange år har hun ejet konsulenthuset Carlsen&E sammen med sin mand Jens Carlsen, hvor de arbejder internationalt med at udvikle ambitiøse teams. Eva er desuden underviser hos IDA og Lederne KompetenceCenter.

Motivation, mindset og præstationsoptimering.

Ved: Linda Hejselbak Jensen

Hvor: Greve Gymnasium. Rådhusolmen 12, 2670 Greve.
Lokale 236.

Hvornår: Den 7. april og den 5. maj kl. 16:00-19:00.

Beskrivelse:

Har du nogensinde tænkt over, hvordan du virkelig brænder igennem med dit talent – uden at brænde ud? Kom med på denne workshop, hvor du lærer, hvordan du kan udfolde dit talent med effektive metoder, der øger din mentale styrke og giver dig bedre balance og trivsel.

Forestil dig, at du stolt kan kigge tilbage på en studietid, hvor du både lykkes med at forfølge din passion og gå efter dine drømme, samtidig med at du har haft tid til at se venner og dyrke øvrige interesser. Forestil dig, at du har fundet opskriften til det gode, balancerede og allermest meningsfyldte (studie)liv for netop dig.

På workshoppen vil du lære nogle af de samme præstations- og trivselsfremmende metoder, som Team Danmarks sportspsykologiske team bruger til at hjælpe deres sportstalenter og verdensklasseatleter til tops. Opskriften på moderne talentudvikling handler nemlig både om at kunne levere toppræstationer og samtidig leve et balanceret og meningsfuldt liv, hvor du trives godt på vejen mod dine drømme.

På workshoppen lærer du:

- Hvad mental styrke er, og hvordan du øger din egen mentale styrke.
- Din mission at kende, og du bliver mere bevidst om hvorfor det er vigtigt for dig, at få den indfriet.
- Hvad dine værdier er, så du kan navigere efter dit eget indre kompas – også når du møder modgang.
- Din egen indre motivation/drivkraft at kende, som ruster dig til at håndtere tvivl og svære perioder med udfordringer.

- At registrere dine egne handlemønstre/typiske adfærd, når du bliver nervøs og er under pres og coping-strategier til at håndtere det.
- Hvordan du kan træne din koncentration, så du kan holde fuldt fokus, når det gælder.
- Hvordan søvn og gode genopladningsstrategier er fuldstændig afgørende for at du kan top-performe og at du trives i din studieperiode.
- Mindfulness-strategier at kende, der kan skabe ro og øge dit fokus under pres og som derudover også kan øge din generelle mentale trivsel og balance.
- Kropslige strategier, der både kan booste din energi eller gøre dig mere rolig, alt efter hvad du har brug for.
- At designe din egen gameplan forud for en vigtig performance, da du så ved præcis, hvad du skal gøre, når du kommer under pres og har noget vigtigt på spil!

Underviser:

Linda Hejselbak Jensen, idrætslærer og eliteidrætsmentor på Greve Gymnasium gennem 12 år. Selvstændig coach, bevægelsesterapeut og foredragsholder med speciale i at hjælpe unge med at fremme deres præstationsevne, mentale styrke, trivsel og balance.

Ejer af firmaet, www.moveandbemoved.dk. Hun er efteruddannet af Team Danmarks præstationspsykologiske konsulenter i nyeste sportpsykologiske og præstationspsykologiske metoder, bl.a. gennem DIF, Team Danmarks Lifeskills koncept og senest i Anvendt Sportpsykologi i præstationskontekster ved Learning talent and sport, SDU. Se evt. mere her: <https://www.moveandbemoved.dk/om-mig/>

Faglige moduler

KLIMA

Klimamatematik – Tag ekspertbeslutninger!

Ved: Bjarke Takashi Røjle Christensen

Hvor: Niels Bohr Institutet, Blegdamsvej 17, 2100 København Ø.
Auditorium A.

Hvornår: Den 28. april, den 12. maj 2025 og den 26. maj kl. 16:00-19:00.

Beskrivelse:

Du har helt sikkert hørt om klimakrisen hele dit liv. Måske er du blevet træt af at høre om den og tænker: "Jeg kan alligevel ikke gøre nogen forskel." Det kan også være, at du brænder for at være med til at løse klimakrisen.

Vi kan alle gøre en forskel på individuelt niveau. Vi kan spise grønt. Vi kan vælge cyklen – selv i regnvejr. Vi kan håndtere regnvandet bedre. Vi kan råbe op til demonstrationer og deltage i den offentlige debat.

For at skabe en større forandring er det dog nødvendigt, at nogen træffer store og komplekse beslutninger, der kræver ekspertviden. I dette faglige modul får du indblik i matematiske modeller og i, hvordan man træffer beslutninger baseret på data med meget store usikkerheder.

Ja, måske er din største indsats i klimakampen at lære mere om matematik og usikkerheder. I løbet af de tre workshops får du mulighed for at arbejde aktivt med klimamodeller og møde samt tale med en klimaforsker fra Danmarks Meteorologiske Institut (DMI).

På det faglige modul får du:

- Viden om konsekvenser ved klimaændringer i din egen levetid.
- Viden om matematikken bag klimamodeller.
- Indblik i hvordan statistiske usikkerheder håndteres i beslutningsprocesser.
- Indblik i brugen af kvantitative og kvalitative data i beslutningsprocesser.

Underviser:

Bjarke Takashi Røjle Christensen er didaktisk leder ved kvantetræningslaboratoriet på Niels Bohr Institutet. Bjarke har udviklet naturvidenskabeligt undervisningsmateriale til brug på ungdomsuddannelserne hos LIFE Fonden. Bjarke har en ph.d. i eksperimentel atom- og laserfysik fra Niels Bohr Institutet, og han har også undervist på gymnasier i Hovedstadsområdet. I 2017 var han blandt finalisterne i årets Ph.d. Cup, som har til formål at sprede dansk forskning ud til en bred offentlighed, ved at sætte fokus på de bedst formidlede ph.d.-afhandlinger fra landets universiteter. Bjarke har været en højt ratede underviser på ATU siden 2018.

SCIENCE

Humanbiologi

Ved: Morten B. Thomsen

Hvor: Panum, Københavns Universitet, Blegdamsvej 3B, 2200 København N.
Einar Lundsgaard auditoriet.

Hvornår: Den 1. april, den 29. april og den 8. maj kl. 16:00-19:00.

Beskrivelse:

Hvordan virker kroppen? Hvilke fysiologiske ændringer sker der, når du arbejder, eller når du bliver syg? Lægevidenskaben bliver stadig klogere på de enkelte funktioner og sammenhænge i menneskets krop. På dette faglige forløb dykker du ned i tre centrale områder af kroppens anatomi, fysiologi og regulering.

På den første workshop kommer du til at forstå og arbejde med et af kroppens vitale organer – hjertet. Du kommer til at se på dette organ i sammenhæng med kredsløbet og undersøger bl.a., hvordan hjertet finder ud af, at vi motionerer. På den anden workshop får du et indblik i nervesystemet og cellernes funktion, samt hvordan nervegiften novichok påvirker kroppen. På den tredje og sidste workshop udforsker du endokrinologien og undersøger, hvordan hormonerne i kroppen virker og regulerer vækst, blodsukker, urinproduktion og reproduktion.

Undervisningen foregår i lokaler på medicinstudiet (Mærsk Tårnet) og vil veksle mellem oplæg og gruppearbejde med relevante kliniske og fysiologiske cases.

På det faglige forløb lærer du:

- Om tre centrale områder af kroppens anatomi, fysiologi og regulering
- Om forskelle mellem den raske og syge menneskekrop
- At gennemgå konkrete cases indenfor de tre områder

Underviser:

Morten B. Thomsen er lektor på Biomedicinsk Institut, Københavns Universitet. Han underviser i fysiologi og farmakologi på medicin- og molekylær biomedicinstudierne. Han forsker i hjertesygdomme, bl.a. hjerterytmeforstyrrelser og hjertesvigt.

Kosmologi og Astrofysik

Ved: Steen H. Hansen

Hvor: Falkonergårdens Gymnasium og HF, Sønderjyllands Alle 25, 2000 Frederiksberg

Hvornår: Den 28. april, den 5. maj og den 12. maj, kl. 16:00-19:00.

Beskrivelse:

Mennesket har nok altid kigget på himlen, nydt dens skønhed og undret sig over Universets indhold. Folk har filosoferet over, hvor Universet kom fra, hvordan det har udviklet sig til det, vi ser i dag, og hvad fremtiden mon byder på.

Men med kikkerter, teleskoper og satellitter er menneskeheden kommet langt videre. Vi kan nu måle imponerende detaljer om Universets indhold. Og jo mere vi måler, desto mere overraskede bliver vi. Men vi har stadig meget at lære. I dag forstår vi omkring 5 % af Universets indhold.

Med en lang række forskellige målemetoder forsøger astrofysikerne at afvryste naturen nogle af dens hemmeligheder. Vi skaber modeller og teorier, som sammenholdt med observationer, skal give os viden og forståelse for de helt store skalaer.

Med dette kursus vil vi kaste os over nogle af de interessante områder indenfor astrofysikken, nemlig mørkt stof, galakser og Universets fremtid. Vi kan ikke love, at du finder alle svarene på dine spørgsmål om Universet, men med kurset vil du få indblik i nogle af de metoder og teknikker, som astronomerne bruger, nogle af de resultater, astrofysikerne har fundet, og nogle af de lettere filosofiske konklusioner, kosmologerne er kommet frem til.

På kurset lærer du om:

- Universets indhold, udvikling og fremtid
- Gas, stjerner, mørkt stof, sorte huller, galakser, mørk energi og meget mere

Underviser:

Steen H. Hansen er Head-of-section for Dark Cosmology Center ved Niels Bohr Institutet og forsker i astrofysik og kosmologi med specielt fokus på mørkt stofs egenskaber. Steen underviser blandt andet i Relativitetsteori på Københavns Universitet.

CYBER

Cyberforsvar

Ved: Jens Myrup Pedersen, Professor, Aalborg Universitet

Hvor: Aalborg Universitet i København. A. C. Meyers Vænge 15, 2450 København SV.

Hvornår: Den 9. april, den 23. april og den 7. maj, kl. 16:00-19:00.

Beskrivelse:

Modul 1: Introduktion til Cybersikkerhed

Første lektion er primært en introduktion til cybersikkerhed og de grundlæggende begreber indenfor området. Vi gennemgår trusselsbilledet, de forskellige aktører, hvordan de arbejder, og hvad de vil opnå. Vi kommer også til at kigge lidt på hvordan angreb forebygges og detekteres. Lektionen er en blanding af præsentation, diskussion og hands-on øvelser, med særligt henblik på hvordan angreb kan detekteres – hvilket giver et godt afsæt for næste lektion.

Modul 2: AI i Cyberforsvaret – Hvordan kan kunstig intelligens hjælpe os til bedre beskyttelse?

Denne lektion giver en grundlæggende introduktion til AI og maskinlæring. Som eksempel på brugen af AI, kigger vi på detektion af skadelig trafik på netværk, hvor der også vil være hands-on øvelser, der giver en god forståelse af nogle af de grundlæggende metoder indenfor maskinlæring. Vi slutter af med at diskutere både muligheder og udfordringer ved at bruge AI på forsvarssiden.

Modul 3: AI og fremtidens cyberangreb. Hvad kan angriberne bruge AI til, og hvad betyder det for vores cyberforsvar?

I den sidste lektion tager vi hackernes briller på, og kigger på hvordan angriberne kan bruge AI. Vi ser både på hvordan AI kan bruges til at forbedre og effektivisere eksisterende angreb (f.eks. gennem automatisering af processer, der hidtil har været manuelle), og på hvordan AI kan bruges til at skabe nye typer af angreb, (f.eks. gennem brug af Deep Fake teknologi) til at efterligne stemmer og video. Derefter diskuterer vi, hvordan den måde, AI bliver brugt på til helt legitime formål, også kan være med til at skabe nye angrebsflader, for til sidst at vende tilbage til spørgsmålet om cyberforsvar, og hvad angribernes brug af AI betyder for dette.

Underviser:

Jens Myrup er Danmarks første professor i cybersikkerhed, og til daglig underviser han på Aalborg Universitet, hvor han leder Cyber Security Research Group. Han forsker primært i netværkssikkerhed, og har siden 2021 været landstræner for Cyberlandsholdet.

BUSINESS

Iværksætter, idé og marked

Ved: Mia Maja Hansson

Hvor: Kitchen Collective, Slagtehusgade 11A, 1715 KBH V.

Hvornår: Den 8. april og den 23. april kl. 16:00-20:00.

Beskrivelse:

Hvad er iværksætter, og kan det også løse nogle af samfundets udfordringer? Hvad kendetegner iværksætter og gode idéer? Og hvordan kan vi gennem iværksætter skabe en god fremtid i en verden fuld af uretfærdighed?

På dette forløb kigger vi på, hvad iværksætter er, og hvad der kendetegner gode iværksættere. Iværksætter er meget mere, end hvad vi lærer fra *Løvens Hule*, og i stigende grad bliver iværksætter et middel til at løse samfundets udfordringer.

På dette iværksætterforløb skal vi kigge på, hvordan man former idéer, hvordan man får dem til at flyve, og vi skal se på, hvordan andre løser samfundets udfordringer gennem iværksætter. Vi skal snuse til økonomi og tale om finansiering – for bare fordi man gør noget godt for verden, skal man stadig have sine forretningsmodeller på plads. Vi vil også møde en iværksætter, som vi får mulighed for at stille spørgsmål til om, hvordan livet som iværksætter er.

Undervisningen foregår i madiværksætterhuset Kitchen Collective i Københavns Kødby, og ledes af Mia Maja Hansson, som har startet Kitchen Collective og en række andre madvirksomheder. Mange af eksemplerne, der bruges i undervisningen, er fra madens verden. Det er noget, vi alle kan relatere til, og derfor kan man følge med uanset interessefelt. Alt, hvad der læres om iværksætter, er dog relevant uanset faglighed og branche.

Forløbet er baseret på undervisning, spørgsmål og øvelser – du kan forvente, at vi skal snakke en masse. Forløbet er for dig, der er nysgerrig på, hvad iværksætter er. Det er nemlig relevant at lære om for alle – også selvom du ikke skal være iværksætter. Det er nemlig også sandsynligt, at du en dag skal arbejde med og for iværksættere.

På det faglige forløb lærer du:

- Hvad kendetegner gode ideer og godt iværksætter
- Hvad er en forretningsmodel
- Kendskab til økonomi og finansiering

Underviser:

Mia Maja Hansson er stifter og direktør i Kitchen Collective. Hun har en bred erfaring med iværksætter, da hun også har startet virksomhederne CPH Food Space og Street Food om Søerne.

Mia Maja har gjort det til sit livsmål at skabe en mere mangfoldig og bæredygtig madkultur med sunde virksomheder og mennesker, der har det godt. Hun er et kæmpe madøre og en iværksætter, der har gjort en forretning ud af at bidrage til et mere bæredygtigt madsystem, ved at hjælpe andre madiværksættere i gang. Mia Maja har fokus på fællesskaber, samarbejde, synergi, deleøkonomi og kooperative organiseringsformer i alt, hvad hun foretager sig. Derudover underviser hun nye iværksættere i bæredygtigt iværksætteri, samt i Innovation & Entrepreneurship ved Københavns Universitet, Københavns Professionshøjskole. Dertil arbejder hun som konsulent ved en lang række madudviklingsprojekter. Kitchen Collective er et inkluderende, demokratisk, deleøkonomisk og dagsordensættende madiværksætterhus med delekkere, events, butik, viden og formidling, midt i den pulserende Kødbyen i København.

Innovation og Design Thinking – idéer, der forandrer verden?

Ved: Oleg Koefoed er PhD, aktionsfilosof, leder af Center for Livskraft og Regeneration og ekstern lektor på CBS

Hvor: Gammel Hellerup Gymnasium, Svanemøllevej 87, 2900 Hellerup

Hvornår:

Hold 1: Den 5. marts, den 12. marts og den 19. marts kl. 16:00-19:00

Hold 2: Den 24. april, den 15. maj og den 22. maj kl. 16:00-19:00

Beskrivelse:

Der findes en side af "business", der handler om at føde en idé og forvandle den til en innovation. Den rejse har mindre med Børsens sider om statistikker, årsrapporter og lederskift at gøre og mere med at sidde i mudder til knæene, mens du synker, og udvikle en ny gummistøvle, der kan tage dig op af mudderet samtidig. Den forståelse, man gør brug af, når man skal gøre den slags, hedder Design Thinking og blev udviklet som en måde at udvikle ideer til krisetider og samtidig revolutionere designfaget indefra. I dag kan vi faktisk bruge Design Thinking som metode hele vejen fra at gentænke vilde problemer (tænk global opvarmning, døende jordlag eller uforudsigelige migrantstrømme) til at lave prototyper på løsninger, teste dem, forstå behov og gevinster og udvikle forretning gennem Business Model Canvas.

De tre workshops er sat op som et mini-Design Thinking-forløb, som tager os på rejsen fra vilde problemer til vilde idéer og forretningsmodeller. Det hele sættes i en ramme af bæredygtig forretning, fordi det er den vej, vi alle må forholde os til i de næste årtier. Du bliver guidet og ført af underviseren, men forløbet kræver også, at du er parat til at kaste dig ud i kreative processer, interviewe mennesker, du aldrig har mødt, og være parat til at tænke nyt og skifte retning.

Det faglige forløb giver dig:

- Du kan forstå og arbejde praktisk med forløbet fra problem – og behovsforståelse til udvikling/innovation af koncepter, ydelser og produkter og indsættelse i bæredygtig forretningsmodel

- Du får indsigt i og erfaring med at arbejde efter en Design Thinking-proces, der støtter op om innovationen
- Du kan forstå og afveje bæredygtige og regenerative sammenhænge omkring et koncept, et produkt eller en ydelse

Underviser:

Oleg Koefoed er PhD, aktionsfilosof, leder af Center for Livskraft og Regeneration og ekstern lektor på CBS (hvor han i dag underviser i strategisk bæredygtig innovation og designtænkning). Han har udviklet ideer, produkter, forretninger, foreninger, tænketanke og netværk i 25 år på mange forskellige niveauer. Oleg har undervist på CBS, RUC, og en række andre universiteter og lærestalter siden 1989. Han har lavet netop denne slags udviklingsforløb for ledige, asylansøgere, private- og offentlige ledere, udviklingsteams og virksomheder. Igennem hele sin karriere har Oleg haft fokus på, hvordan vi kan komme nogle af de kriser, vi står midt i, i møde gennem kreative processer, designtænkning, filosofisk dybde og innovationsforståelse.

KULTUR OG SAMFUND

Forstå den globale økonomi - Introduktion til politisk økonomi

Ved: Rune Møller Stahl, Forsker i politisk økonomi, Copenhagen Business School.

Hvor: Himmelrummet, Gefion Gymnasium, Øster Voldgade 10, 1350 København K (2. april)
Studiecenter, Gefion Gymnasium, Øster Voldgade 10, 1350 København K (23. april)

Hvornår: Den 2. april og den 23. april kl. 16:00-20:00

Beskrivelse:

Dette modul omhandler økonomisk og politisk magt, ulighed og globalisering. Nærmere beskrivelse kommer snarest muligt.

Tre forelæsninger

1. Globalisering og globale værdikæder

I løbet af de sidste årtier er verdensøkonomien blevet mere og mere integreret. Vi gennemgår hvordan virksomheder i dag producerer deres varer på tværs af landegrænser og hvilke konsekvenser, det har haft for politik i verdens lande.

2. Økonomiske ulighed

Verdens er præget af store økonomiske forskelle. Både mellem lande i det globale nord og syd, og mellem rige og fattige. Denne forelæsning gennemgår hvordan uligheden er steget og faldet, og ser på hvilke faktorer, der forklarer økonomisk ulighed.

3. Finanskriser og klimakrise

Finanskrisen i 2008, Covid-19-pandemien og inflationskrise. Verdensøkonomien er præget af tilbagevendende økonomiske kriser. I denne forelæsning ser vi på hvad der forårsager økonomiske kriser, og hvad regeringer verden over gør for at modvirke dem. Til sidst kigger vi nærmere på den altoverskyggende krise, som venter i horisonten – klimakrisen.

Underviser:

Rune Møller Stahl underviser på CBS og forsker i international og komparativ politisk økonomi. Han beskæftiger sig med global økonomi, og undersøger blandt andet, hvordan økonomiske ideer får indflydelse på politikudformning.

Filosofi - erkendelse og skepticisme

Ved: Mikkel Gerken, Ph.D., UCLA, University of California

Hvor: Himmelrummet, Gefion Gymnasium, Øster Voldgade 10, 1350 København

Hvornår: Den 5. maj, den 13. maj og den 20. maj kl. 16:00-19:00

Beskrivelse:

Første gang: Introduktion til filosofi og filosofiske metoder. Vi diskuterer hvad filosofi er og nogle af fagets metoder såsom argumenter, tankeeksperimenter, modeksempler og begrebsanalyse.

Anden gang: Introduktion til erkendelsesteori og skepticisme. Vi diskuterer et af de centrale filosofiske felter: Erkendelsesteori, som omhandler centrale begreber som viden, evidens, begrundelse etc. Herudover tager vi et kig på traditionelle skeptiske argumenter, ifølge hvilke, vi intet ved.

Tredje gang: Filosofiske perspektiver på videnskabs skepticisme, konspirationsteorier, og fake news: Vi diskuterer hvordan filosofiske teorier og metoder kan belyse aktuelle problemstillinger. Herved illustreres det hvordan filosofisk grundforskning kan finde samfundsrelevante applikationer.

Læringsmål:

De studerende vil få en introduktion til filosofiske emner og redskaber. Herudover vil de arbejde med at bruge filosofiske redskaber til bedre at forstå samfundsrelevante problemstillinger som eksempelvis videnskabs skepticisme.

Underviser:

Underviser Mikkel Gerken, er professor i filosofi på SDU, har en Ph.d. fra UCLA og har arbejdet på University of Edinburgh. Han arbejder indenfor erkendelsesteori, videnskabsteori, og bevidsthedsfilosofi. Det er alle filosofiske områder som har at gøre med hvordan vi forstår verden omkring os – og os selv. Han er optaget af videnskabs skepticisme om, for eksempel, klimavidenskab – især i hvordan klassisk filosofisk forskning kan hjælpe os med at forstå og adressere dette store samfundsproblem.

Studieværktøjer

Præsentationsteknik og gennemslagskraft

Ved: Nynne Munk

Hvor: Kommer snarest

Hvornår: Den 13. maj kl. 16:00-19:00.

Beskrivelse:

Vi er alle stødt på dem. De der mennesker, der kan gøre selv det mest kedelige og knastørre emne interessant. De mennesker, der kan få selv de mest ulogiske beslutninger til at virke geniale – som at sribet tøj bør forbydes. De mennesker, som nærmest drager publikum ind ved deres blotte tilstedeværelse. Men hvordan gør de det?

Det får du mulighed for at prøve kræfter med på denne workshop. Vi tager udgangspunkt i den klassiske retorik, herunder Aristoteles og Cicero, men går meget praktisk og konkret til værks.

Vi arbejder indledningsvist med nogle helt enkle, men stærke værktøjer til at strukturere din præsentation. Her bliver du gjort opmærksom på stemmens og kroppens funktion i den retoriske situation, ligesom du lærer at indtage rummet og sætte en stemning.

Herefter arbejder vi med argumentationsteknik og lærer at bygge en overbevisende tale op. Samtidig arbejder vi med at tilpasse talen til den retoriske situation (eksamen, præsentation, konfirmationstale, andet), og vi undersøger begrebet, topik. Her er der plads til at lære at bruge kreativitet på en konstruktiv og meget overbevisende måde.

Til workshoppen skal du være forberedt på at stille dig op foran klassen og tale. Alle bør forvente at skulle præsentere minimum én gang i løbet af workshoppen, i et trykt og sikkert miljø.

På workshoppen lærer du:

- Grundlæggende teori om den retoriske situation
- Konkrete, praktiske værktøjer til at strukturere din tale
- Om talens delelementer og deres funktioner, herunder indledning, argumentation (topik), eksempelbrug og afslutning, foruden gendrivelse og stilfigurer
- Om stemmens og kroppens påvirkning på fremførelse af tale, oplæg, foredrag, eksamen

Underviser:

Nynne Munk har en bachelor i Communication & Cultural Encounters fra Roskilde Universitet, hvor hun specialiserede sig i mundtlig kommunikation, som hun efterfølgende supplerede med en kandidat i Kommunikation fra Aalborg Universitet. Hun har undervist i mundtlig formidling siden 2017 og har arbejdet med en bred målgruppe gennem årene.

Effektive studieteknikker

Ved: Mads Brøbech

Hvor: Nørre Gymnasium, Mørkhøjvej 78, 2700 København

Hvornår: Den 29. marts og den 30. marts (velkomst-camp)

Beskrivelse:

Når notat-, læse- og hukommelsesteknik optimeres, styrkes den dybere forståelse og selvstændige tænkning. Nye sammenhænge og større stofmængde kan bringes i anvendelse. Dette er især vigtigt, når du går fra at være gymnasieelev til at studere på universitetet.

På denne workshop får du udvidet din metodiske værktøjskasse og bliver klædt på til dine fremtidige studier og arbejdsliv, hvor der bliver skruet op for kompleksiteten og selvstændigheden i opgaveløsningen. Samtidig vil workshoppen bidrage til, at din studietid, rent fagligt bliver så spændende og udfordrende, som overhovedet muligt, ved at give dig de nyeste teknikker til at bearbejde viden og information.

Workshoppen, og de teknikker som præsenteres, tager udgangspunkt i den nyeste viden om læring og hjernens funktioner. Du vil få rig mulighed for at afprøve de lærte teknikker, så du kan opleve hvordan teknikkerne virker.

Du skal selv medbringe læsemateriale i form af i alt tre fagbøger, gerne spredt ud over de tre videnskabsretninger naturvidenskab, samfundsvidenskab og humaniora, samt fire penne i forskellige farver og noget at notere på.

På workshoppen lærer du:

- Hvordan din hjerne opfatter, bearbejder og husker information og viden
- Hvordan du kan huske det, du har læst – også til eksamen
- Hvordan du kan komme igennem pensum flere gange på samme tid
- Hvordan du kan tage hurtige, brugbare notater, ved hjælp af mindmap
- Tips til hvordan du kan top-performe til dine eksaminer

Underviser:

Konsulent, cand.merc. Mads Brøbech har i 15 år undervist studerende, ledere og specialister i at bruge hjernen bedre til at studere og lære mere effektivt – fra gymnasieelever til MBA-studerende.

Åbent Akademi

FEBRUAR

Dit liv på algoritme: Sådan kan din bopæl, sundhedsdata og job forudsige dit liv

Ved: Sune Lehmann, Professor, Danmarks Tekniske Universitet

Hvor: Videnskabernes Selskab, H.C. Andersens Boulevard 35, 1553 København V

Hvornår: Den 17. februar kl. 19:00-21:00

Beskrivelse:

Kan dine data forudsige dit liv? Det korte svar er ja, ifølge Sune Lehmann, som er forsker i datavidenskab og netværksanalyse.

Det er muligt at spinne krystalkuglen og forudsige dit liv. Eller rettere: Det er muligt at regne sig frem til dit livsforløb ved at sætte dit liv ind i en algoritme. Som en slags levende, kalkuleret fortælling, du kan spole frem i.

I de seneste år har sprogmodeller som ChatGPT nemlig revolutioneret computeres evne til at arbejde med sprog. De gør det ved at se sproget som sekvenser af ord, der følger hinanden, og dernæst modellere mønstrene i disse ord. Det har Sune Lehmann overført til sin nyeste forskning.

Underviser: Sune Lehmann er medlem af Videnskabernes Selskab, professor ved DTU Compute og på Copenhagen Center for Social Data Science (SODAS) ved Københavns Universitet. Han forsker indenfor datavidenskab og netværksanalyse. Sune Lehmanns arbejde undersøger komplekse netværk, sociale dynamikker og big data for at forstå menneskelig adfærd og interaktion. Han er kendt for sine bidrag til mobilitetsmønstre, kollektiv adfærd og informationsspredning.

DNA'en omkring os

Ved: Lektor i biologi og genetik, Philip Francis Thomsen fra Aarhus Universitet

Hvor: [Offentlige foredrag i Naturvidenskab, Aarhus Universitet | Livestream og live](#)

Hvornår: Den 25. februar 19:00-21:00

Beskrivelse:

Vores planet er unik fordi livet kun eksisterer her – så vidt vi ved. Enhver, der tilbringer et par timer udenfor i naturen, vil hurtigt erkende den mangfoldighed af liv som trives i de mange forskellige økosystemer Jorden tilbyder. Hvad de færreste mennesker dog ved, er at udover den rige mangfoldighed af levende organismer – fra bakterier til blåhvaler – er Jorden også rig

på DNA-spor, som disse organismer har efterladt. Noget af dette DNA, stammer fra de mindste bakterier, mens andet efterlades ved udskillelse af fx hudceller og kropsvæsker fra de største organismer.

Dette hedder miljø-DNA (eDNA) og det kan forskere indsamle og analysere – især takket være avanceret DNA-sekventeringsteknologi. En skovbund indeholder DNA fra planter og svampe, en sø indeholder DNA fra fisk og frøer, og selv luften er fyldt med DNA fra fugle og insekter. I løbet af det sidste årti har forskere derfor i stigende grad anvendt miljøDNA til at beskrive biodiversiteten i fortidens og nutidens økosystemer. Metoden har vist sig at være effektiv til at få information om både arter, bestande og hele biologiske samfund i forskellige typer af økosystemer.

Underviser: I dette foredrag vil biolog Philip Francis Thomsen give et indblik i hvordan vores biodiversitet kan undersøges med miljøDNA-metoden, som han selv har været én af pionererne bag. Du kan bl.a. høre om hans forskning indenfor miljøDNA til kortlægning af vores kystnære havnatur, undersøgelser af diæten hos græssende køer og heste i rewilding projekter, samt analyser af insekt-DNA fra blomster på artsrige overdrev.

MARTS

Shopamok og sort menu: Derfor taber økonomisk politik og grøn samvittighed

Ved: Christina Gravert, Lektor, Københavns Universitet

Hvor: Videnskabernes Selskab, H.C. Andersens Boulevard 35, 1553 København

Hvornår: Den 3.marts Kl. 19:00-21:00

Beskrivelse:

Hvorfor køber vi ofte mere, end vi har brug for i supermarkedet? Kan vi motivere flere til at vælge offentlig transport? Og hvordan påvirker madapps og menukort vores valg af måltider?

De bæredygtige intentioner og politiske instrumenter taber, når vi rent faktisk skal handle og vælge. Christina Gravert dykker i denne forelæsning ned i adfærdsøkonomiens fascinerende verden og udforsker, hvordan vores daglige beslutninger formes af subtile påvirkninger og ubevidste biases.

Gennem innovative felteksperimenter kaster hun lys over de komplekse mekanismer bag vores forbrugsvalg og bæredygtige adfærd. Hun undersøger effektiviteten af økonomiske værktøjer som CO2-afgifter og stiller skarpt på det evige spørgsmål: Hvorfor handler vi ikke altid i overensstemmelse med vores intentioner om at leve bæredygtigt?

Foredraget viser, hvordan adfærdsøkonomiske indsigter og eksperimentelle metoder kan bidrage til en dybere forståelse af menneskelig beslutningstagning og omsættes til mere effektive og nuancerede økonomiske politikker.

Underviser: Christina Gravert er lektor i adfærdsøkonomi ved Københavns Universitet. Hendes forskning fokuserer på at forstå og påvirke beslutningsprocesser indenfor bæredygtigt forbrug og sundhedsadfærd. Gennem felteksperimenter undersøger hun, hvordan økonomiske incitamenter og "nudges" kan fremme miljøvenlige og sunde valg i hverdagen. Hun kan lide at prøve nudges på sin mand og datter. Én ting er klar: To-årige er ikke "homo economicus".

Udforskningen af Grønland – før og nu

Ved: lektor i geoscience, Vivi Kathrine Pedersen og lektor i videnskabshistorie, Kristian Hvidtfelt Nielsen, fra Aarhus Universitet

Hvor: [Offentlige foredrag i Naturvidenskab, Aarhus Universitet | Livestream og live](#)

Hvornår: den 11. marts kl. 19:00-22:00

Beskrivelse:

Udforskningen af Grønland går langt tilbage i historien. Hør om nogle af de videnskabelige ekspeditioner, der lige siden 1700-tallet har været med til at forme vores forståelse af Grønlands natur og kultur. Hør særligt om de udfordringer, som ekspeditionerne mødte, og om deres videnskabelige opdagelser. Hvilke konsekvenser fik de for Grønlands befolkning, samfund, og placering i Rigsfællesskabet og verden?

Efter pausen vil du få et eksempel på aktuel forskning i Grønland: forskning i Indlandsisens afsmeltning. Hvor hurtigt smelter den, og hvilke konsekvenser har det, når denne vidt udstrakte, kilometertykke iskappe mister masse? Hør om nogle af de mekanismer, der både påvirker og påvirkes af Indlandsisen. Dyk også med ned i landskabet under isen, og se på de bevægelser i undergrunden, som er drevet af isen, og hvilken indflydelse det hele har på det globale havniveau.

Oscar Wilde i Danmark

Ved: professor, ph.d. og dr.phil., Lene Østermark-Johansen, Københavns Universitet

Hvor: Folkeuniversitetet, Vartov, Farvergade 27, 1463 København K Lokale: Svend (opgang L, st.)

Hvornår: Den 11. marts kl. 16:15-18:00

Beskrivelse:

I anledning af Det Kongelige Teaters opsætning af Oscar Wildes, *The Importance of Being*

Earnest, holder Lene Østermark-Johansen denne forelæsning om, hvordan man i Danmark så Oscar Wilde efter hans fængselsdom i foråret 1895.

Wilde havde forbrudt sig mod den såkaldte Labouchère Amendment Act, som kriminaliserede enhver seksuel kontakt mellem mænd og i de efterfølgende årtier stod Wildes person og litterære værker i skyggen af den celebre retssag, både i England og i resten af Europa. Hvilke aspekter af hans forfatterskab fandt vej til danske læsere og teatergængere, hvordan blev hans rolle som dandy og martyr modtaget og hvilken rolle spillede han i debatten om homoseksualitet i de første årtier af det 20. århundrede?

Hvorfor er der stadig så få kvinder, der kommer til tops i dansk erhvervsliv?

Ved: professor, cand.oecon. Nina Smith

Hvor: Folkeuniversitetet, CSS, Gammeltoftsgade 15, 1355 Kbh. K Lokale: 35.-1.44 (bygning 35, kældereren)

Hvornår: Den 13. marts kl. 18:15-20:00

Beskrivelse:

Der er stadig meget få kvinder i toppen af dansk erhvervsliv, og samtidig er der få kvindelige departementschefer – til trods for at kvinderne i flere årtier har været dominerende i universitetsuddannelserne og generelt opnår højere karakterer end mænd igennem hele uddannelsessystemet. Hvad sker der? Hvorfor bliver kvinderne ved med at mangle i toppen af både de offentlige og private virksomheder?

Hvad er EY? Besøg en af verdens største revisions- og konsulentvirksomheder

Virksomhedsbesøg

Hvor: Dirch Passers Allé 36, 2000 Frederiksberg, Danmark

Hvornår: Den 13. marts 2025

Beskrivelse: *Kommer snarest muligt*

Hvordan forebygger vi polarisering, bandeinvolvering og radikalisering?

Ved: professor, cand.psych., Line Lerche Mørck, DPU

Hvor: Folkeuniversitetet, Søndre Campus, Njalsgade 74-76, 2300 Kbh. S Lokale: 9A.0.01, Kierkegaard Aud. (bygning 9A, stuen)

Hvornår: Den 17. marts kl. 18:15-20:00

Beskrivelse:

Line Lerche Mørck, vil i denne forelæsning fortælle om sin vej ind i et forskningsfelt, der med tiden har udviklet sig mere ekstremt, voldeligt og polariseret. Der er et tiltagende politisk fokus på, hvordan vi bekæmper og forebygger bandeinvolvering og radikalisering. Denne forelæsning vil bidrage med indsigter fra praksis og fra de personer, der lever med problemerne – og til daglig kæmper dem. Forelæseren argumenterer for, hvordan de mange års ”tough on crime”-bandepakker, har medvirket til yderligere polarisering og fremmedgørelse. Denne tilgang fremhæver vigtigheden af menneskeliggørelse og fællesskabelse, samt inddragelse af børn, unge og voksne med levede erfaringer både i forskning og i forebyggende praksis.

Kom med på videnskabeligt eventyr i planteriget

Ved: Henrik Balslev, Professor, Aarhus Universitet

Hvor: Videnskabernes Selskab, H.C. Andersens Boulevard 35, 1553 København

Hvornår: Den 17. marts kl. 19:00-21:00

Beskrivelse:

Regnskoven gemmer på en mangfoldighed af familier af planter, men det er ikke kun de tropiske planteriger, som gemmer på guld. Folkeslag verden over er gennem tiden gået ”på jagt” efter planter til medicin, mad og drikke. Men hvordan taler vi videnskabeligt om planterigets globale historie og uendelige muligheder?

Med andre ord: Hvordan har planterne fået deres videnskabelige navne?

Videnskabernes Selskab har hentet den velbevandrede ekspert på området, og medlem af Selskabet, professor emeritus, Henrik Balslev ind for at fortælle om dette emne.

Underviseren: Henrik Balslev er kandidat fra Aarhus Universitet i 1978 og ph.d. fra City University of New York og New York Botanical Garden 1982. Han har været ansat på Aarhus Universitet siden 1984. Henrik Balslev har udforsket de tropiske regnskoves mangfoldighed af palmer. Siden 2014 har han desuden været chefredaktør på samleværket, *Flora of Thailand*, som er en beskrivelse af landets 11.000 arter af planter. Henrik Balslev har også forsket i oprindelige folkeslags anvendelse af planter, herunder medicinplanter.

Generationer - Gør forskelle til fordele

Ved: cand.scient.soc. Emilia van Hauen

Hvor: Folkeuniversitetet, CSS, Gammeltoftsgade 15, 1355 Kbh. K Lokale: 35.-1.44 (bygning 35, kældereren)

Hvornår: Den 20. marts kl. 18:15-20:00

Beskrivelse:

Lige nu er der fire – og snart fem – generationer på mange arbejdspladser, og det kan skabe en masse udfordringer, både hos lederne og blandt kollegaerne.

Især de unge stiller nye krav til arbejdsmiljø og work-life balance samt sætter spørgsmålstejn ved den hierarkiske organisation. Mens de ældste naturligt gerne vil respekteres for deres erfaring og viden, har småbørnsforældrene brug for fleksibilitet i hverdagen, og de midaldrende er enten ved at skrue lidt ned for ambitionerne eller netop sætte ild til dem.

Aftenens forelæsning belyser alle disse generationers særtræk, styrker og skyggesider og giver indsigt i, hvordan man kan omforme generationskløften til et generationsløft ved at se på generationsdynamikken som en gave, der gavner alle.

Den meningsfulde hjerne

Ved: professor i neuroscience Morten Kringelbach fra Aarhus Universitet og University of Oxford

Hvor: [Offentlige foredrag i Naturvidenskab, Aarhus Universitet | Livestream og live](#)

Hvornår: Den 25. marts kl. 19:00-23:00

Beskrivelse:

På tværs af alle kulturer giver musik og dans velvære, glæde og hjælper sociale relationer. Forskningen har også givet ny indsigt i, hvordan musik, meditation og psykedeliske stoffer orkestreres i hjernen og ikke alene kan føre til forventningsglæde og nydelse, men også til meningsfylde.

Mere generelt er vores forventninger og forudsigelser væsentlige elementer i at give mening til livet. I flygtige øjeblikke kan det føre til nydelse, men på længere sigt kan det hjælpe med at fylde vores tilværelse med meningsfuldhed, retning og formål.

Du vil i dette foredrag høre om, hvordan de nyeste forskningsresultater fra computermodellering af hjerneskaninger, der måler aktiviteten i levende menneskehjerner, hjælper med at afdække, hvilken betydning mange nydelser som fx natur, mad, babyer, musik, meditation og psykedeliske stoffer har for vores livskvalitet.

Hvordan kan denne tværfaglige hjerneforskning bidrage til at forbedre vores liv? Hør også om, hvordan fx mad, sex og sociale relationer fører til en cyklus af begær og nydelse – og hvordan det bryder sammen i lidelser som depression, kronisk smerte og PTSD.

APRIL

Virksomhedsbesøg hos Deloitte

Hvor: Deloitte, Weidekampsgade 6, 2300 København S

Hvornår: Den 1. april kl. 14:00-16:00

Beskrivelse: Kommer snarest muligt

Aben følger med - Magt og begær i menneskets psykologi

Ved: cand.aut. psych., ph.d. Troels Gottlieb

Hvor: Folkeuniversitetet. CSS, Øster Farimagsgade 5B, 1353 Kbh. K Lokale: 2.0.63 (bygning 2, opgang D)

Hvornår: Den 3. april kl. 18:15-20:00

Beskrivelse:

Menneskets eksistens er nedarvet gennem millioner af års evolution, fra primat til jæger-samler til dem, vi er i dag. Under homo sapiens' skjorte og gode manerer ligger mere end 96 % DNA, som vi deler med de øvrige store aber. Vi er ikke Guds børn, men biologiske skabninger, skabt af kød, blod og neurokemi svarende til vores evolutionshistoriske forfædre: statusorienterede og evigt opmærksomme på dominans og underkastelse.

Magtspil og sociale hierarkier er tabubelagte emner og vanskelige at få øje på med det blotte øje. Derfor drages menneskeheden kloden rundt af fiktive dramaer, lige fra Shakespeares *Hamlet* til HBO's *Game of Thrones*. På den måde studerer vi eksistensens fortrængte temaer på afstand. Det kan være erfaringer fra søskendeflokken, skolegården, fodboldholdet – eller fra de leder- og medarbejdergrupper, som vi bruger store dele af vores vågne tid på at håndtere, men som vi i dag mangler både sprog og forståelse for.

Psykolog Troels Gottlieb retter med aftenens forelæsning, der er baseret på hans bog *Aben følger med – magt og begær i menneskets psykologi* (2023), fokus på emner, som både psykologiske grundbøger og mainstream ledelsesteori helst undgår, og som vi hver især nødtigt identificerer os med, men derimod gerne ser og sladrer om hos andre.

Musik på Hjernen

Ved: Peter Vuust, Professor, Institut for Klinisk Medicin

Hvor: kommer snarest

Hvornår: Den 3. april kl. 16:00-18:00

Beskrivelse:

Hvad sker der i hjernen, når vi lytter til og udøver musik? Og hvordan påvirkes mennesket af musik – både fysisk, følelsesmæssigt og sprogligt? Peter Vuust vil fortælle om sin forskning i, hvordan hjernen bearbejder musik, og hvilken funktion musikken har for mennesket set fra et hjerneforskningsperspektiv.

Peter Vuust vil særligt fokusere på området: *den forudsigende hjerne*, og hvordan musik udløser reaktioner i hjernens belønningssystem. Vuust benytter kontrabas i formidlingen og spiller også på klaver. Der vil være indlagt interaktive øvelser undervejs i oplægget med fokus på hjerneforskningsområdet *den forudsigende hjerne*. Vuust vil desuden dele sin egen forskerhistorie og give eksempler på egne forskningsgennembrud for at give deltagerne et indblik i en forskerkarriere indenfor hjerneforskning.

Peter Vuust er en anerkendt dansk hjerneforsker. Han er leder af Center for Music in the Brain med 40 postdoc-ansatte og ph.d.-studerende ved Aarhus Universitet og medlem af Videnskabernes Selskab. Derudover er Vuust udøvende jazzkontrabassist. Oplægget afsluttes med en koncert, hvor Peter Vuust spiller kontrabas sammen med enten en saxofonist eller pianist. Musikgenren vil være eksperimenterende jazz. Den kreative del af oplægget, hvor musikken inddrages, passer godt til målgruppen og skaber en uformel stemning, der inviterer til samtale, kreativitet, dialog og networking blandt deltagerne.

Gauguin. Mesteren, monsteret og myten

Ved: fhv. direktør for Ny Carlsberg Glyptotek, postdoc, MA Flemming Friborg, CBS

Hvor: Folkeuniversitetet, Vartov, Farvergade 27, 1463 København K Lokale: Svend (opgang L, st.)

Hvornår: Den 5. april kl. 10:15-14:15

Beskrivelse:

Flemming Friborg udfolder den fascinerende historie om Gauguins liv og samtid, samt det kunstneriske miljø omkring impressionismen, som Gauguin både var en del af at skilte sig afgørende ud fra. Friborg vil vise, hvordan kunstnerens metode og moral var uløseligt forbundne i et omhyggeligt plejet, personligt brand, at mesteren og monsteret må ses som uadskillelige størrelser – og at Gauguins eftermæle og status som berømt geni derfor forbliver tvetydigt.

Klima og global sundhed

Ved: professor og leder af området global sundhed ved Novo Nordisk Fonden, Flemming Konradsen KU

Hvor: Folkeuniversitetet, Universitetsbiblioteket i Fiolstræde Fiolstræde 1, 1171 København K
Lokale: Bibliotekssalen, st.

Hvornår: Den 7. april kl. 12:15-16:00

Beskrivelse:

Klimaforandringer er en af de mest presserende udfordringer i vores tid og har både lokale og globale konsekvenser for vores og planetens sundhed. Den fortsatte udledning af drivhusgasser intensiverer klimarelaterede kriser som hedebølger, tørke, skovbrande, ekstreme nedbørsmængder og oversvømmelser, hvilket påvirker den globale sygdomsbyrde. I forelæsningsen vil der være fokus på de sundhedsmæssige konsekvenser af klimaforandringer. Vi vil undersøge, hvordan det ændrede miljø kan påvirke sundhed og sygelighed, herunder hjertekarsygdomme, allergier, fødevarerikkerhed og mental sundhed. Forelæsningsen vil desuden belyse, hvordan ændringer i klimafaktorer påvirker forekomsten af flåtbårne og myggebårne sygdomme.

Dette emne er en del af den bredere forbindelse mellem klima og sundhed, som omfatter forskellige klimatiske farer og sygdomme. Disse farer og sygdomme har ulige sundhedskonsekvenser for sårbare befolkningsgrupper, da nogle grupper er mere udsatte for negative helbredseffekter på grund af deres socioøkonomiske status, geografiske placering eller eksisterende sundhedsforhold.

Afslutningsvis vil løsningsmuligheder fra individ- til samfundsniveau blive drøftet. Denne forelæsning er for dig, der ønsker at forstå de komplekse sammenhænge mellem klimaforandringer og global sundhed, og hvordan vi kan arbejde mod en mere bæredygtig fremtid.

Sådan kan vi støvsuge dyrs usynlige DNA-spor i luften

Ved: Kristine Bohmann, Lektor, Københavns Universitet

Hvor: Videnskabernes Selskab, H.C. Andersens Boulevard 35, 1553 København

Hvornår: Den 7. april kl. 19:00-21:00

Beskrivelse:

Måske kender du en metaldetektor, der kan spore det gemte guld i jorden, men kender du dyreverdenens pendant, der kan opsnappe dyrearter fra luften – den såkaldte DNA-støvsuger?

Lektor Kristine Bohmann fra Globe Institutet på Københavns Universitet fik for et par år siden en idé, der kunne ændre måden, hvorpå vi kortlægger dyrs tilstedeværelse i naturen: Hvad hvis vi kunne "støvsuge" dyrs DNA direkte fra luften?

Dette inspirerede til opfindelsen af en DNA-støvsuger, der kan opfange luftbårent DNA fra pattedyr, fugle, krybdyr og padder. I foredraget tager Kristine os med på rejsen fra idé til virkelighed og deler historier om "støvsugning" i både Københavns ZOO og i naturen, hvor hun sammen med sin forskningsgruppe har afprøvet den nye teknologi. Hvordan kan en sådan opfindelse hjælpe biologer i deres arbejde med at kortlægge dyrearter – og kan den overhovedet bruges til noget lige nu?

Vi lever i en tid, hvor det globale tab af biodiversitet skaber et større behov for at overvåge dyrearter på mere præcise og tidseffektive måder. Kom og hør, hvordan DNA-støvsugeren kan blive et nyt og vigtigt værktøj til at følge udviklingen og holde øje med sammensætningen af dyrebestande.

Underviseren: Kristine Bohmann er ph.d. og lektor i biologi ved Globe Institute på Københavns Universitet. I 2008 tog hun en tillægsuddannelse i journalistisk formidling fra Danmarks Medie- og Journalisthøjskole. Hun vandt Forskningskommunikationsprisen 2024 for sin formidling af sin forskning om DNA-støvsugeren.

På tur i Mælkevejen igennem rum og tid

Ved: adjunkt i astrofysik Mia Sloth Lundkvist og professor i astrofysik Hans Kjeldsen fra Aarhus Universitet

Hvor: [Offentlige foredrag i Naturvidenskab, Aarhus Universitet | Livestream og live](#)

Hvornår: Den 8. april kl. 19:00-24:00

Beskrivelse:

Måske har du en aften stået under stjernerne og spekuleret over, hvordan universet hænger sammen – og hvordan det ville se ud, hvis du kunne hoppe op på en fjern stjerne og kigge ned mod Jorden?

I dette foredrag vil du blive lidt klogere på netop det: vores plads i universet. Forelæserne tager dig med på en tur rundt i vores egen galakse, Mælkevejen, som foruden milliarder af stjerner også består af blandt andet gas- og støvskyer, exoplaneter og et kæmpe sort hul i centrum.

Du vil høre om Mælkevejens oprindelse og dens fortsatte udvikling i dag samt dykke ned i dens spiralarme, stjernehobe og gådefulde centrum. Ved hjælp af rumteleskoper som Hubble, Gaia og James Webb afsløres Mælkevejens detaljer gennem spektre, billeder og præcise målinger af stjernetemperaturer og bevægelser.

Foredraget vil også give dig indsigt i den astrofysiske forskning ved Aarhus Universitet og stille skarpt på nogle af de store spørgsmål om vores galakse, som vi endnu mangler at få svar på.

Made in Bangladesh - modeindustriens skjulte bagside

Ved: Julie Bundgaard, Ph.D. Global Sustainable Production, SDU

Hvor: Gefion Gymnasium, Øster Voldgade 10 1350 København K, aulaen

Hvornår: Den 8. april kl. 16:00-18:00

Beskrivelse:

De over 1.100 tøjarbejdere, der døde i Rana Plaza-katastrofen for 10 år siden, var udmærket klar over, at det kolossale byggeri var farligt at opholde sig i. Dagen inden ulykken udvandrede tusindvis af tøjarbejdere, fordi de ikke længere turde bemane symaskinerne i det rystende højhus, hvor væggene slog revner. Hvis arbejderne vidste, at bygningen var farlig, hvorfor tog de så alligevel på arbejde den 24. april 2013?

Dette er en fortælling om den tøjindustri, vi alle sammen kender. Det er historien om det flotte tøj, der bliver solgt i Norden, og som er fremstillet på fabrikker af mennesker, der arbejder under forhold, som vi aldrig ville acceptere herhjemme. Med udgangspunkt i tøjindustriens "9/11" – ulykken på Rana Plaza, hvor fabrikken i Bangladesh styrtede sammen – tager forfatter og forsker Julie Bundgaard lytteren i hånden og fortæller om, hvad der er galt med produktionen af det tøj, som langt de fleste af os køber. Julie Bundgaard viser, at problemerne er store, men at løsningerne er komplicerede. For lige så dårlige vilkår arbejderne bag symaskinerne har, lige så livsnødvendig er den løn, de får, selvom den er kritisabelt lav.

Så hvem har ansvaret for at forbedre forholdene for tøjarbejderne? Er det tøjbranchen, forbrugerne, fagforeningerne eller politikerne? Og hvad skal arbejderne gøre, når de får tæsk af deres chef eller bliver trukket i løn for de mindste forseelser?

Project Access Road Trip – Study Abroad

Ved: Project Access, Danish Students Abroad & Nordic Study Abroad Community

Hvor: Himmelrummet, Gefion Gymnasium, Øster Voldgade 10, 1350 København K

Hvornår: Den 9. april kl. 16:00-20:00

Beskrivelse:

Cambridge, Harvard, Oxford, Yale, Sciences Po? Få hjælp til din ansøgning til et eliteuniversitet!

Universiteter med navne som Harvard, Oxford, Cambridge, Yale og Sciences Po lyder som institutioner, man kun hører om i film og tv-serier. Alligevel er der flere og flere danskere, som søger og bliver optaget på verdens absolutte topuniversiteter. Men hvordan kommer du ind på disse universiteter? Hvordan vælger du det rette topuniversitet, og hvem kan hjælpe dig på din vej?

Kom med, når ATU i samarbejde med Project Access, Danish Students Abroad og Nordic Study Abroad Community inviterer til en workshop om ansøgning, optagelse, hjælp og finansiering. Workshoppen byder på oplæg fra Project Access, Admissions and Outreach Officer fra University of Cambridge samt danske udlandsstuderende fra Project Access og Danish Students Abroad, som alle deler deres erfaringer med at blive optaget og læse i udlandet. Aktiviteten er et samarbejde mellem Project Access og ATU. Project Access er en international non-profit start-up, der hjælper kandidater – uanset baggrund – med at komme ind på topuniversiteter over hele verden. Organisationen trækker på et stort mentornetværk, så du kan få en personlig mentor med erfaring i optagelsesprocessen på netop dit drømmestudie og drømmeuniversitet.

Så hvis du drømmer om at læse i udlandet – og måske endda på et af verdens bedste universiteter – kan du ikke starte for tidligt! Uanset om du endnu ikke har besluttet dig for, hvad eller hvor du vil læse, eller allerede er i gang med din ansøgning, kan denne aktivitet hjælpe dig godt på vej.

ATU Road Trip 2025, program

16.00 Velkomst og *"Hvorfor studere i udlandet?"* v/ Freja Goldman

16.40 Præsentation af Danish Students Abroad v/ DSA

16.50 Præsentation af Nordic Study Abroad Community v/ NSAC

17.00 Pause, 10 min

17.10 Studier i UK og ansøgningsprocessen v/Dr. Emily Tomlinson & Admissions Officer Ellie Wood, Christ's College, Cambridge University,

17.35 Præsentation af Studier i UK, student life v/ Benjamin Hilton (Mathmo @ Cambridge University)

18.00 Studier i EU v/ Agnes Bjørn Andersen (PPLE @UvA) og Freja Goldman (English @Trinity College Dublin)

18.25 Aftensmad

18.55 Studier i US v/ Carl Bager (Econometrics @ Yale University)

19.20 Studier i Asien, Dual BAs og andre muligheder? v/ Freja Goldman

19.30 Q&A panel og afrunding

20.00 Tak for i dag

Medicinsk etik - Brugen af AI på godt og ondt

Ved: professor, ph.d. Thomas Ploug, AAU

Hvor: Folkeuniversitetet FADL's forlag, Blegdamsvej 26, 2200 København N

Hvornår: Den 10. april kl. 14:15-16:00

Beskrivelse:

I AI-tidsalderen står sundhedssektoren over for svære etiske valg. Når vi udnytter teknologi til at redde liv, skal vi samtidig sikre, at teknologien er fair og transparent og ikke kompromitterer omsorgen i sundhedsvæsenet. Ansvarlig brug af AI handler således ikke kun om at forbedre behandling og effektivisere sundhedsvæsenet, men også om at bevare patienternes tillid og beskytte deres privatliv og værdighed.

I forelæsningsen sættes der fokus på både AI's store positive potentialer for sundhedsvæsenet og de åbenlyse etiske udfordringer, der følger med.

Damer der fik nok

Ved: mag.art. Sara Alfort

Hvor: Folkeuniversitetet, Søndre Campus, Emil Holms Kanal 2-8, 2300 Kbh. S Lokale: 23.0.49 (bygning 23, stuen)

Hvornår: Den 22. april kl. 18:15-20:00

Beskrivelse:

Gennem øjnene på en række nordiske, kvindelige forfattere, ser Sara Alfort på de dramatiske årtier fra kvinder fik stemmeret til lanceringen af p-pillen, i perioden fra 1915 til 1960.

Forfatterne har det til fælles, at de insisterede på retten til at elske dem, de ville, rejse, hvorhen de ville, se ud, som de ville, og på at være meget mere og meget andet end hustru og mor. Og så var de optaget af de samme spørgsmål, sloges med de samme begrænsninger i deres liv, og forsøgte alle at finde fodfæste i en tid, hvor værdier, normer og samfundsstrukturer var under hastig forandring. Dermed åbner fortællingen om kvindernes liv og værker for et stykke af vores fælles historie.

Vi kommer til at møde kvinder, der er en del af vores kanoniserede historie, og kvinder, der ikke længere nævnes med et ord. Ingen af dem ville lade sig nøje, ingen af dem havde tænkt sig at leve med "plejer", og de nægtede at sidde fast i roller, som andre havde defineret. De havde fået nok.

Forelæsningsen er baseret på bogen af samme navn (Gads Forlag, 2024).

Forskningens døgn i DTUs grund-forskningscentre

Ved: Maria Svendsmark Hansen

Hvor: DTU Lyngby Campus, Anker Engelundsvej 1, Bygning 202

Hvornår: Den 24. april kl. 10:00-13:00

Beskrivelse:

Kom til Forskningens døgn i DTUs Grundforskningscentre, på Danmarks Tekniske Universitet (DTU). Grundforskningscentrene vil endnu en gang deltage i Forskningens Døgn, og torsdag den 24. april 2024 kl. 10-13 åbner vi dørene på DTU Lyngby Campus.

Fra blodig til ”kold” borgerkrig: Er USA’s demokrati på randen af kollaps?

Ved: Jørn Brøndal og Niels Bjerre-Poulsen

Hvor: Videnskabernes Selskab, H.C. Andersens Boulevard 35, 1553 København

Hvornår: 28. april kl. 19:00-21:00

Beskrivelse:

Trump er tilbage i Det Hvide Hus, mens hans tilhængeres storm på Kongressen den 6. januar 2021 stadig spøger. Debatten har fået sit eget liv med masseudvandring fra X (tidligere Twitter). Men er de skarptskårne politiske fronter i USA noget nyt, og hvor meget af de seneste års konflikter kan vi egentlig tillade os at tilskrive Trump?

Lektor, Niels Bjerre-Poulsen og professor, Jørn Brøndal fra Center for Amerikanske Studier på SDU, har gravet i historien, forskningen og den amerikanske forfatning for at finde svar og gøre os klogere på splittelsen. Vi skal helt tilbage til 1850’erne for at finde et lige så afgørende præsidentvalg, som i 2024. Dengang var de politiske fronter mellem USA’s nordstater og sydstater trukket så hårdt op, at nationen havnede i en blodig borgerkrig, der siden har trukket lange spor op gennem dens historie.

Nu, 160 år senere, raser der igen alvorlig politisk konflikt, men nu som om en ”kold borgerkrig”. Godt nok skyder amerikanerne ikke længere på hinanden – for det meste da – men den politiske debat er brudt sammen. Donald Trump spiller rigtig nok en helt særlige rolle, men der er også en række strukturelle faktorer på spil. Flere ledende politologer, har de seneste år peget på træk ved forfatningen som årsagen til, at amerikanerne nu har så svært ved at få sænket den politiske temperatur. Bliv klogere på de to forskeres konkrete kortlægning af nogle af årsagerne til splittelsen, når de tager ordet til offentligt foredrag i Videnskabernes Selskab.

Underviserne:

Jørn Brøndal er professor og leder af Center for Amerikanske Studier ved Syddansk Universitet, præsident for Nordic Association for American Studies og internationalt anerkendt. Han forsker og holder foredrag om amerikansk etnisk, racemæssig og politisk historie siden 1865. Herunder aspekter af amerikansk historiografi. I 2020 vandt han Syddansk Universitets forskningsformidlingspris. Han bidrager ofte til dansk TV, radio og til den offentlige debat i aviserne og andre medier.

Niels Bjerre-Poulsen er uddannet i Historie og Amerikanske Studier fra Københavns Universitet. Efterfølgende erhvervede han en ph.d.-grad i amerikansk historie fra University of California, Santa Barbara. Fra 1988 til 2010 var han ansat på CBS, og siden 2010 har han været lektor på Syddansk Universitet. Han har skrevet en lang række bøger og artikler om historie og samfundsforhold i USA, og siden 1998 har han hyppigt analyseret og kommenteret amerikansk politik i de danske medier.

Dybhavet – nyt fra en ukendt verden

Ved: professor i biogeokemi Bo Barker Jørgensen fra Aarhus Universitet og professor i biogeokemi Ronnie N. Glud fra Syddansk Universitet

Hvor: [Offentlige foredrag i Naturvidenskab, Aarhus Universitet | Livestream og live](#)

Hvornår: Den 29. april kl. 19:00-21:00

Beskrivelse:

Professor i biogeokemi, Bo Barker Jørgensen, vil fortælle *Om dybhavet og det vrimmel af liv*, der har tilpasset sig de ekstreme forhold, som er i de dybeste dele af oceanerne. (Foredraget er en opdateret udgave af foredraget "Dybhavet" fra efteråret 2020).

AI og alle dets perspektiver

Ved: Sognepræt Simon Nøddebo Balle

Hvor: Online via. Zoom

Hvornår: Den. 30. april kl. 16:00-18:00

Beskrivelse:

Kunstig intelligens (AI) er efterhånden dybt indlejret overalt i vores digitale samfund. Og det kan helt sikkert gøre vores tilværelse mere effektiv, bekvem og underholdende - men de etiske udfordringer lurer overalt.

Algoritmerne aflurer hvad vi læser og skriver på de sociale medier, hvad vi køber og hvor vi befinder os. Et stigende antal mennesker gøres fagligt og socialt afhængige af chatbots, som i øvrigt er hamrende dyre i energiforbrug. Menneskelignende robotter designes så de aftvinger vores empatiske impulser, og vi lokkes til at betragte dem som personer. Og Elon Musks Neuralink-projekt vil bygge AI-teknologi helt ind i vores hjerner, så vi kan komme på omgangshøjde med computeren.

Men hvad gør denne teknologiske udvikling ved os, som individer og som samfund? Og hvilken indflydelse har det på vores menneskesyn og etik?

Astronomi gennem tiden

Ved: museumsinspektør, astrofysiker, cand.scient. Lars Vittorio Traiano Occhionero

Hvor: Folkeuniversitetet, Observatoriet i Brorfelde, Observator Gyldenernes Vej 3, 4340 Tølløse Lokale: Velkomstbygningen

Hvornår: Den 30. april kl. 19:00-22:00

Beskrivelse:

Mennesket har altid vendt blikket mod himlen og undret sig... siger vi... men har vi egentlig det? Hvornår ved vi, at mennesket vendte blikket væk fra mulden, under vores fødder, og op mod drømmen om stjernerne? Tag med astrofysiker, Lars Occhionero på en opdagelsesrejse gennem astronomiens udvikling og fortælling. Rejsen starter for flere tusinde år siden med en bavianknogle, og vi ved heldigvis ikke endnu, hvornår rejsen slutter. Det bliver en fortælling, der bevæger sig mellem både kendte, og knap så kendte astronomer, 'første observationer' samt et blik på de forunderlige observatorier, som f.eks. Stone Henge. Vi ser frem til at tage jer med på den astronomiske rejse, hvor der er rig mulighed for at stille spørgsmål undervejs.

Aftenen rundes af med et besøg og fortælling ved Observatoriets store teleskop, Discoveryteleskopet, og hvis himlen tillader det, skal vi observere himlen over os.

MAJ

Hvad kan vi lære af besættelsestiden?

Ved: dr.phil. Bo Lidegaard og lektor, ph.d. Sofie Lene Bak, KU. Moderator: ph.d. Adam Holm

Hvor: Folkeuniversitetet, CSS, Gammeltoftsgade 15, 1355 Kbh. K Lokale: 35.-1.44 (bygning 35, kælderen)

Hvornår: Den 1. maj kl. 18:15-20:00

Beskrivelse:

I dag, 80 år efter Danmarks befrielse fra nazisternes besættelse, optager 'de fem forbandede år', danskernes historiske bevidsthed på en måde, som måske ingen anden periode eller begivenhed gør.

Samarbejdspolitikken, jødernes flugt, modstandskampen og retsopgøret står stadig, for mange, som etiske dilemmaer og relevante spørgsmål, godt otte årtier efter de afgørende politiske, juridiske og personlige beslutninger blev truffet. Og nye generationer af historikere og kunstnere

har afdækket og fremvist aspekter af historien, som ansporer os til at tage stilling til fortiden på ny.

I løbet af dette særarrangement vil to af de førende historikere med speciale i besættelsestiden, Bo Lidegaard og Sofie Lene Bak, tage diskussionen om besættelsestidens dilemmaer og, fortsatte relevans, op på ny og spørge, om vi stadig kan lære noget af at studere den tid.

Fascismen og antikken. Fra Cæsar til Mussolini og fra Sparta til Stalingrad

Ved: lektor em., dr.phil. Tønnes Bekker Nielsen, SDU

Hvor: Folkeuniversitetet, Vartov, Farvergade 27, 1463 København K Lokale: Svend (opgang L, st.)

Hvornår: Den 3. maj kl. 11:00-16:15

Beskrivelse:

I deres tidlige, militante fase var både den italienske fascisme og den tyske nazisme stærkt afvisende over for arven fra antikken. Da først partierne havde fået magten, fik de nye regimer imidlertid snart øje på den græsk-romerske oldtids propagandamæssige potentiale.

Mussolinis tilhængere orienterede sig mod Rom og præsenterede *il Duce* som den nye Cæsar, der havde fejlet et forstenet politisk system af vejen og åbnet døren for en ny tidsalder. Da fascismen i 1930'erne drejede i en mere konservativ retning, flyttedes fokus til landsfaderen Augustus som lederskikkelse og identifikationsfigur.

De tyske nazister idealiserede det germanske Norden, men med olympiaden i Berlin i 1936 blev det umuligt at komme uden om arven fra Grækenland. Partiets ideologer konstruerede derfor en myte om spartanerne som et germansk herrefolk indvandret fra nord og iscenesatte Sparta som forbillede for det nye Tyskland.

Succes eller fiasko? Forstå skolereformernes utopier, håb og ideer

Ved: Lisa Rosén Rasmussen og Ning de Coninck-Smith

Hvor: Videnskabernes Selskab, H.C. Andersens Boulevard 35, 1553 København

Hvornår: Den 5. maj kl. 19:00-21:00

Beskrivelse:

Skolen, som engang var, er ikke længere. Men hvad har drevet skolen i retning af en stadig

større opmærksomhed på den enkelte elev og væk fra udenadslære, spanskrør, orden og disciplin?

Forskerne i projektet *"Edutopier i skolens hverdag og reform"* undersøger, hvordan utopier, ideer og visioner om den gode skole tog form i perioden fra 1945 til skolereformen i 1975. I årene efter 2. verdenskrig ændrede den danske folkeskole sig markant. En skole i nationens, kristendommens og disciplinens tjeneste blev til velfærdsstatens demokratiske skole med ambition om lighed gennem uddannelse. På skolefronten var der en livlig debat, en forsøgsskole i Emdrup blev oprettet i 1948, lilleskolerne blomstrede op, og der blev givet statsstøtte til flere forsøg indenfor skole og læreruddannelse.

I alle disse forandringer blev idealer, håb og drømme for fremtiden forhandlet og måske/måske ikke realiseret. Ved at gå helt tæt på periodens eksperimenter ønsker vi at nærme os en ny forståelse af skolereformer som sammensatte hverdagsprocesser.

Lisa Rosén Rasmussen og Ning de Coninck-Smith fortæller om projektets fire delprojekter om læreruddannelse, skoleforsøg, skolebyggeri og alternative skoleformer.

Underviseren:

Lisa Rosén Rasmussen, er lektor på DPU – Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse, Aarhus Universitet og Ning de Coninck-Smith er medlem af Videnskabernes Selskab, dr.phil. og professor på DPU – Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse, Aarhus Universitet.

Vil resistente bakterier slå os ihjel?

Ved: professor i klinisk mikrobiologi Hans Jørn Kolmos fra Syddansk Universitet og professor i molekylærbiologi Ditlev Egeskov Brodersen

Hvor: [Offentlige foredrag i Naturvidenskab, Aarhus Universitet | Livestream og live](#)

Hvornår: Den 6. maj kl. 19:00-21:00

Beskrivelse:

I starten af det 20. århundrede kunne det være dødeligt, hvis du fik den mindste skramme, og såret blev inficeret med bakterier. Dengang havde vi nemlig ingen effektive midler til at behandle infektioner. Men i 1928 gjorde den skotske bakteriolog Alexander Fleming ved et tilfælde den skelsættende opdagelse af penicillin. Denne opdagelse blev startskuddet til en gigantisk skattejagt efter naturens egne stoffer, der kunne slå bakterier ihjel – lægemidler, der i dag kendes som antibiotika.

Indførelsen af antibiotika i patientbehandlingen er et af de største fremskridt i moderne lægevidenskab. Det har betydet, at vi i dag kan behandle de fleste almindelige infektioner, som lunge- og blærebetændelse, og på hospitalerne kan vi udføre store kirurgiske indgreb, organtransplantationer og kræftbehandlinger, hvor adgangen til antibiotika er en nødvendighed. Men hvad er antibiotika, og hvordan virker de?

I dette foredrag vil molekylærbiolog, Ditlev E. Brodersen og læge og mikrobiolog, Hans Jørn Kolmos fortælle om bakterier og antibiotika. De vil gøre dig klogere på, hvordan de små encellede organismer, bakterierne, ser ud indeni og udenpå, da det netop er bakteriernes opbygning og deres forskelle fra menneskeceller, der er grunden til, at antibiotika kan slå bakterierne ihjel uden at gøre større skade på os selv. Hør også om de forskellige typer af antibiotika og hvordan de dræber bakterier.

Hormoners indflydelse på depressive episoder. Hvilken rolle spiller brugen af hormonel prævention?

Ved: læge, ph.d. Søren Vinther Larsen, Neurobiologisk Forskningsenhed, Rigshospitalet

Hvor: Folkeuniversitetet, CSS, Øster Farimagsgade 5B, 1353 Kbh. K Lokale: 2.0.63 (bygning 2, opgang D)

Hvornår: 8. maj kl. 18:15-20:00

Beskrivelse: Hormonel prævention har været på markedet siden 1960'erne. De har spillet en afgørende rolle i kvinders seksuelle frigørelse og muligheder for at stifte karriere. Udover at fungere som prævention, anvendes hormonel prævention også til at lindre tilstande som f.eks. endometriose. På trods af de mange fordele kan nogle kvinder også opleve psykiske bivirkninger ved brugen af hormonel prævention.

Denne forelæsning vil belyse, hvad vi ved om sammenhængen mellem brugen af hormonel prævention og risikoen for at udvikle depression, samt hvilke mulige biologiske mekanismer der kan være på spil.

Hvordan opstår ulighed? Nyt blik på arv og miljø-diskussionen

Ved: post.doc., ph.d. Mikkel Aagaard Houmark, AU

Hvor: Folkeuniversitetet, Læderstræde 34, 2., 1201 Kbh. K Lokale: Auditoriet (2. sal)

Hvornår: Den 10. maj kl. 10:15-14:14

Beskrivelse:

Hvad er det, der gør os til dem, vi er? Vores personlighed, evner og præferencer har stor betydning for, hvordan vi klarer os igennem livet, og en stor del af den sociale ulighed kan forklares ved fordelingen af disse egenskaber. Men er de et resultat af det miljø, vi er opvokset i, eller skyldes de i højere grad de gener, vi er udstyret med? Tidligere var forskningen optaget af at sætte tal på betydningen af henholdsvis arv og miljø. Nye teknologier har imidlertid muliggjort nye måder at betragte disse spørgsmål på, og det har vist sig, at arv og miljø er tæt forbundet og indbyrdes afhængige af hinanden. Dette har ikke kun betydning for at forstå vores

udvikling som individer, men også for at forstå årsagerne til uligheden i samfundet samt hvad vi kan gøre ved den.

I denne dobbelte forelæsning kan du blive klogere på den nye forskning i krydsfeltet mellem økonomi, sociologi, psykologi og molekylær genetik. Hør bl.a. om, hvordan dine gener kan påvirke det miljø, du vokser op i, og hvordan betydningen af vores gener kan vokse igennem livet. Disse forhold er dog ikke mejslet i sten, for det er faktisk muligt at ændre betydningen af vores gener – ikke ved at ændre generne, men ved at ændre det miljø, vi befinder os i.

Universets nye grænser - exoplaneter og liv i kosmos

Ved: astrofysiker, cand.scient. Cecilie Sand Nørholm, Planetarium

Hvor: Folkeuniversitetet, Tycho Brahe Planetarium, Gl. Kongevej 10, 1610 Kbh. V

Hvornår: onsdag d. 12. maj kl. 10:00-12:25

Beskrivelse:

Er vi alene i universet? Siden tidernes morgen har vi mennesker undret os over, hvad der mon gemmer sig ude i mørket, og om der findes liv andre steder i det uendelige kosmos. Planeterne i vores eget solsystem har vi kendt i flere hundrede år, men først for ganske nylig dukkede de første nye kloder op på radaren – exoplaneter i fjerne solsystemer. Siden da er vores kendskab til disse kosmiske kloder vokset støt. Takket være rummissioner som TESS, Kepler-teleskopet og James Webb Space Telescope kender vi nu til flere tusinde fjerne planeter, der bare venter på at blive undersøgt nærmere.

Hvordan opdager man planeter, der ligger flere trillioner kilometer ude i det ydre rum? Kan der på en af disse fjerne kloder også være opstået liv? Er det sandsynligt, at vi finder liv andre steder i vores eget solsystem?

I Planetarium tager vi på rejse gennem rummet, dykker ned i den nyeste viden om de fascinerende exoplaneter og undersøger muligheden for at finde liv i vores egen kosmiske baghave.

Forelæsningen varer fra kl. 10.00-11.40, og derefter er der film fra kl. 11.50-12.25. Filmen hedder *Rummets Forunderlige Lys* og vises i den ikoniske Planetariekuppel.

Hvordan måler man lægemidlers effekt på hjernen?

Ved: Clara Madsen

Hvor: Kommer snarest

Hvornår: onsdag d. 14. maj kl. 16:00-18:00

Beskrivelse:

Nye studier med klassiske serotonerge psykedelika, såsom psilocybin, har vist, at behandling med blot en enkelt dosis kan have langvarige positive effekter, såsom personlighedsændringer og lindring af depressive symptomer. På sigt kan psykedelika muligvis blive en del af behandlingspaletten for patienter med svær depression. Dog er der stadig meget, vi ikke ved om, hvordan psykedelika virker i hjernen, og derfor kan studier med forsøgsdyr bidrage til at besvare centrale spørgsmål. I mine studier anvender vi hjerneskaninger, adfærdsobservationer og molekylære teknikker til at undersøge effekten af psykedelika i hjernen på forsøgsdyr.

De sociale aspekter af kunstig intelligens

Ved: professor, ph.d. Thomas Bolander, DTU

Hvor: Folkeuniversitetet, CSS, Gammeltoftsgade 15, 1355 Kbh. K Lokale: 35.-1.44 (bygning 35, kælderen)

Hvornår: Den 15. maj kl. 18:15-20:00

Beskrivelse:

Kunstig intelligens (AI) handler ikke længere blot om at løse problemer i isolation, men i interaktion og samarbejde med mennesker. Det gælder f.eks. hospitalsrobotter, som skal omgås patienter og personale, og chatbots, som netop er et bindeled mellem menneske og maskine. For at AI-systemer som robotter skal kunne fungere fornuftigt i samspil med mennesker (og hinanden), kræves det, at de har social intelligens. Social intelligens er en af de mest centrale og avancerede aspekter af menneskelig kognition, og det er ikke noget, der bare lige uden videre lader sig kopiere og overføre til menneskeskabte maskiner – heller ikke selvom vi de senere år har haft store gennembrud indenfor AI, som f.eks. ChatGPT.

Forelæsningen vil give en introduktion til hovedstrømningerne i AI og deres respektive styrker og svagheder. Derefter vil vi se specifikt på de sociale aspekter af AI, og hvordan man kan gøre AI-systemer mere socialt intelligente. Det kræver et nærmere kig på, hvad social kognition overhovedet er, og hvordan man tester menneskers sociale intelligens. Vi vil derefter se på både mulighederne og udfordringerne ved at gøre AI og robotter mere socialt intelligente. Kan vi sikre en fremtid i harmoni og gensidig forståelse mellem menneske og maskine?